

Fusk och avtalsbrott hos privata äldreboenden

Sveriges Television har den 14 juni uppmärksammat allvarliga brister i hur det privata vinstdrivande företaget Attendo, vilket driver flera äldreboenden i Uppsala kommun, följer det avtal som finns mellan kommunen och företaget. SVT rapporterar även om allvarliga arbetsmiljöbrister.

I SVT:s rapportering framkommer bland annat att Attendo bryter mot arbetstidslagets förbud mot icke nödvändigt nattarbete. Arbetsuppgifter som skulle ha kunnat utföras dagtid, utförs i stället på natten med det mest sannolika syftet att pressa ut så mycket produktion som möjligt ur arbetskraften och minska bemanningsbehoven. Detta ska ha pågått i flera år. SVT rapporterar också om att det saknas personal på Attendos boenden, trots att detta bryter mot de avtal som finns med kommunen. Dokumentation om skift fylls inte i korrekt och det saknas behörig personal. Personal i inslaget vittnar om hur det ofta blir fel på medicinering och att många är sjukskrivna.

Inget av ovanstående har äldrenämnden fått ta del av tidigare. I den senaste årsrapporten med avtalsuppföljning som behandlas av nämnden anges istället "Bemanningen på de verksamheter som följts upp under året bedöms i stort uppfylla de krav som nämnden ställer på verksamheterna." Rapporten innehåller ingen information alls om bemanningsbrister hos Attendo. Istället pekas Attendo i rapporten ut som ett föredöme jämfört med exempelvis Vardaga. Detta blir för läsaren minst sagt förbryllande med tanke på SVT:s rapportering.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till äldrenämndens ordförande:

- När fick äldreförvaltningen kännedom om de brister som framkommer i SVT:s rapportering?
- När fick du som ordförande i äldrenämnden kännedom om de brister som framkommer i SVT:s rapportering?
- Varför har äldrenämnden inte fått information om de brister som framkommer?
- Finns det brister utöver det som framkommit i årsrapport för avtalsuppföljning och i SVT:s rapportering?
- Ser du behov av att förändra avtalsuppföljningen med anledning av att brister framkommer i mediernas granskning som inte framkommit i kommunens egen avtalsuppföljning?
- Kommer någon form av extra genomlysning att genomföras med anledning av den information som nu framkommit, utöver den ordinära avtalsuppföljningen?
- ~~- Hur har de framkomna bristerna påverkat Attendos och kommunens arbete med att förebygga och agera vid uppkomst av smittspridning av Covid-19?~~
- Vilka sanktioner kommer drabba Attendo med anledning av de rapporterade bristerna?
- Vilka risker ser du förknippat med den äldreomsorgsmodell mittensstyret hittills föredragit, det vill säga en modell där privata vinstdrivande aktieföretag används för att utföra skattefinansierad äldreomsorg?

Tobias Smedberg (v)

Datum:
2020-09-08

Kommunstyrelsen
Caroline Hoffstedt

Svar på interpellation från Tobias Smedberg (V) om fusk och avtalsbrott hos privata äldreboenden

Tobias Smedberg (V) ställer ett antal frågor om fusk och avtalsbrott hos privata utförare.

- När fick äldreförvaltningen kännedom om de brister som framkommer i SVT:s rapportering?

Äldreförvaltningen fick kännedom om att det till äldreförvaltningen inskickade täthetsschemat på Attendos boende på Råbyvägen inte överensstämde med den faktiska grundbemanningen vid en uppföljning på boendet den 17 februari i år. Attendo uppgav att täthetsschemat de bifogat ansökan om att bedriva äldreboendet inom ramen för Lagen om valfrihet (LOV) innehöll felaktigheter. Attendo inkom kort efter att felaktigheten uppdagats med ett nytt täthetsschema som beskriver den faktiska grundbemanningen. Äldreförvaltningen har granskat det nya täthetsschemat och bedömer att det följer gällande avtal. Bemanningen på Attendos boenden är i paritet med hur avdelningar på andra äldreboenden är bemannade. Vid uppföljningen konstaterade äldreförvaltningen att boendet var bemannat utifrån brukarnas vårdbehov, vilket är det krav som ställs i gällande förfrågningsunderlag. De övriga brister som rapporterats om i media framkom inte vid ovan nämnda uppföljning. Poängteras kan att inga synpunkter på för låg bemanning har inkommit till förvaltningen från boende eller anhöriga.

- När fick du som ordförande i äldrenämnden kännedom om de brister som framkommer i SVT:s rapportering?

Bristerna som framkommer i SVT:s rapportering har inte påvisats vid genomförda uppföljningar av verksamheten. Felaktigheten i inskickade täthetsscheman hanteras av förvaltningen inom ramen för verkställighet. Äldreförvaltningen har vid uppföljningar av Attendos boenden bedömt att man följer avtal vad gäller personalbemanning.

- Varför har äldrenämnden inte fått information om de brister som framkommer?

Bristerna som framkommer i SVT:s rapportering har inte påvisats vid genomförda uppföljningar av verksamheten. Felaktigheten i inskickade täthetsscheman hanteras av förvaltningen inom ramen för verkställighet. Äldreförvaltningen har vid

uppföljningar av Attendos boenden bedömt att man följer avtal vad gäller personalbemanning.

- Finns det brister utöver det som framkommit i årsrapport för avtalsuppföljning och i SVT:s rapportering?

Vid uppföljningen som inleddes den 17 februari framkom ett antal brister som Attendo i skrift uppger ha åtgärdats. En avtalsuppföljning avslutas när äldreförvaltningen vid en oanmäld uppföljning konstaterar att påvisade brister har åtgärdats i enlighet med vad utföraren i text beskrivit. Pga rådande besöksförbud på våra boenden är det inte praktiskt genomförbart just nu att genomföra en uppföljning på plats på boendet.

- Ser du behov av att förändra avtalsuppföljningen med anledning av att brister framkommer i mediernas granskning som inte framkommit i kommunens egen avtalsuppföljning?

Fokus är att den enskilde får en god och patientsäker äldreomsorg, oavsett om den bedrivs av ett privat företag eller av kommunens egen regi. Uppföljningen av att så ska vara så effektiv och träffsäker som möjligt. Uppföljningen av äldrenämndens verksamheter har stärkts och förbättrats under de senaste åren och sanktioner mot utförare som inte följer avtal har vidtagits i större utsträckning än tidigare. Men självklart behöver vi alltid arbeta med att förbättra och utveckla vår uppföljning. I det här fallet konstaterar jag att felaktigheterna i täthets-schemat fångades upp genom förvaltningens uppföljning liksom att felet åtgärdats, vilket visar på en fungerande uppföljning.

- Kommer någon form av extra genomlysning att genomföras med anledning av den information som nu framkommit, utöver den ordinära avtalsuppföljningen?

Den uppföljning som inleddes i februari i år är pågående. Uppföljningen kommer inte avslutas innan påvisade brister konstaterats åtgärdade. Vad det gäller frågan om felaktiga täthets-scheman är den hanterad av förvaltningen.

- Vilka sanktioner kommer drabba Attendo med anledning av de rapporterade bristerna?

Äldreförvaltningen har en pågående uppföljning på Råbyvägens äldreboende. Utifrån genomförd uppföljning på plats vid boendet i februari i år och den återkoppling förvaltningen fått av utföraren på av förvaltningen påvisade brister finns för närvarande inget skäl att sanktionera verksamheten.

- Vilka risker ser du förknippat med den äldreomsorgsmodell mittensstyret hittills föredragit, det vill säga en modell där privata vinstdrivande aktiebolag används för att utföra skattefinansierad äldreomsorg?

En majoritet av äldrenämndens verksamheter utförs i egen regi. Det finns risker i all verksamhet oavsett om den utförs i egen regi eller privat regi. För att förebygga risker och dra lärdomar av felaktigheter och brister behöver vi fortsätta jobba med kontinuerlig uppföljning av alla verksamheter, det gäller även kommunalt utförd äldreomsorg.

Caroline Hoffstedt (S)

Kommunalråd

Sparkrav på äldrenämnden och Coronaberedskap

Detta verksamhetsår har äldrenämnden ett sparbeting (även kallat effektivisering) på 39 miljoner kronor.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga äldrenämndens ordförande:

- Hur har flera års sparkrav / effektiviseringskrav på äldrenämndens verksamhet påverkat äldreomsorgens beredskap att hantera Coronapandemin?

Tobias Smedberg (v)

Datum:
2020-09-07

Caroline Hoffstedt
Ordförande i äldrenämnden

Svar på interpellation av Tobias Smedberg (V) om sparkrav på äldrenämnden och Coronaberedskap

Vänsterpartiets kommunalråd Tobias Smedberg ställer en hypotetisk fråga som inte är helt enkel att svara på. Den externa utvärdering som kommunstyrelsen och äldrenämnden tillsatt kommer förhoppningsvis ge mer information och underlag kring hanteringen av coronapandemin, vad brister kan bero på och hur vi framåt kan förbättra beredskapen.

Med det sagt är det viktigt att äldreomsorgen får tillräckligt med resurser för att kunna ge äldre en god och ändamålsenlig vård och omsorg. Sen Socialdemokraterna tillträdde 2014 har vi, även tillsammans med Vänsterpartiet i styret mellan 2014-2018, prioriterat mer resurser till välfärden framför stora skattesänkningar som de borgerliga partierna föreslagit både på nationell och lokal nivå. Vi har alltid kompenserat äldrenämnden för prisuppräknings och löneutvecklingen. Under våren gjorde vi en särskild satsning för 13 miljoner på tryggare anställningsvillkor för timvikarier. Samtidigt har vi också behövt effektivisera verksamheten för att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling så att vi kan erbjuda en bra äldreomsorg även i framtiden. Vi behöver både satsa mer men också jobba effektivt med de resurser vi har.

Det är inte heller så enkelt och svart-vitt att man kan dra en direkt korrelation mellan resurser och hanteringen av coronaviruset. Mycket handlade också om kunskap och kännedom om hygienrutiner kring ett helt nytt virus. Brist på information och kunskap om rutiner löses inte bara med mer pengar, utan handlar i mångt och mycket om informationsspridning, styrning och ett gott chefskap. Under coronapandemin har vi vidtagit många åtgärder för att förbättra informationsspridningen och följsamheten kring hygienrutiner i samverkan med Vårdhygien i Region Uppsala. Men mer kommer såklart behöva göras framöver.

Caroline Hoffstedt (S)
Ordförande i äldrenämnden

Interpellation om sociala investeringsfonden

Bakgrund:

Med stort engagemang presenterade vänstermajoriteten i Uppsala kommun under mandatperioden 2014-2018 att man ville införa en så kallad social investeringsfond i Uppsala. Särskilt ivriga var Socialdemokraterna. Beslut togs också om att göra det. Jag var i samband med detta mycket tydlig med att sociala investeringar som koncept är intressanta men att det praktiskt är feltänkt och enbart genererar administrativa kostnader och dessutom minskar den bästa sociala investeringen, det vill säga att göra bättre insatser i det löpande arbetet.

I samband med ett möte arrangerat av kommunledningen fick vi en presentation från en representant från Malmö kommun. Där hade de beslutat att sluta med sociala investeringar då de visat sig vara just administrativt tungarbetade.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling:

- Vilket sakläge har vi idag kopplat till tidigare beslut om att införa en social investeringsfond i Uppsala kommun?
- Vilka administrativa processer är kopplade till den sociala investeringsfonden?
- Vilka projekt har fått ta del av medel från den tidigare beslutade sociala investeringsfonden?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Kommunstyrelsen

Svar på interpellation om sociala investeringsfonden

Stefan Hanna (-) har i en interpellation ställt frågor om sакlāget idag för den sociala investeringsfonden.

Vilket sакlāge har vi idag kopplat till tidigare beslut om att införa en social investeringsfond i Uppsala kommun?

Sammanlagt har 27 miljoner kronor skjutits till den sociala investeringsfonden sedan den inrättades. Av dessa medel har fyra projekt finansierats i syfte att testa och utveckla nya metoder och arbetsätt i kommunens verksamheter för att förbättra den service kommunen tillhandahåller invånarna.

Projekten har delvis riktats mot olika målgrupper och byggt på nära samverkan mellan flera nämnders verksamhetsområden. De sociala investeringar som beviljats medel har syftat till att arbeta förebyggande kring skolfrånvaro, barn i familjer med beroendeproblematik, personer med psykisk funktionsnedsättning samt trygghet i Gottsunda.

I samband med att respektive genomfört projekt avslutas utvärderas projekten i sin helhet avseende satsningens effekter med hänsyn till målgrupp och resurseffektivitet. Överlag har de effektmål som fastslagits i projektplanerna för de avslutade projekten kunnat uppnås, vilket ger en indikation på att satsningarna medfört positiva resultat för målgrupperna och bidragit till att utveckla kommunens service utifrån invånarnas behov.

De två första projekten som beviljades medel inom ramen för arbetet med sociala investeringar, Supported Education och koordinatörer för ökad skolnärvaro, har fullföljts. Berörda nämnder har fattat beslut om att koordinatörstödet till elever med hög frånvaro ska förlängas under 2020 och sedan erbjudas inom ramen för ordinarie verksamhet från 2021. Gällande projektet Supported Education har berörda nämnder gjort bedömningen att de inte har möjlighet att finansiera projektverksamheten fortsättningsvis inom ramen för ordinarie budget, men pekar på intentionerna att fortsatt kunna erbjuda flera metoder för att erbjuda mer individanpassat, flexibelt och kostnadseffektivt stöd till målgruppen. Planeringen av hur detta ska genomföras har försenats av pågående smittspridning.

Det tredje projektet, Mötesplats Gottsunda, har avslutats under 2020 och formerna för hur den fortsatta verksamheten ska utformas ses över under hösten. Det fjärde projektet, Sofiamodellen, löper vidare till 2021.

När nu tre av de beviljade projekten genomförts kommer den sociala investeringsfonden som verktyg för verksamhetsutveckling att utvärderas. Utvärderingen tar hänsyn till hur väl den valda modellen fungerat i praktiken och om denna modell ger bäst effekt för att arbeta med förebyggande och främjande insatser som leder till positiva sociala utfall och ekonomiska besparingar på längre sikt.

Vilka administrativa processer är kopplade till den sociala investeringsfonden?

De administrativa processer som är kopplade till den sociala investeringsfonden beskrivs i viss mån i beslutad riktlinje för sociala investeringar, som antogs av kommunstyrelsen i december 2016 (KSN-2016-2186). För den sociala investeringsfondens administration och stöd till pågående projekt har en utvecklingsledare vid kommunledningskontoret varit särskilt ansvarig.

I huvudsak finns administrativa processer kring den sociala investeringsfonden i sig. Denna del innefattar behandling av ansökningar om medel ur fonden, stöd till pågående projekt, rapportering av resultat och utvärdering till kommunstyrelsen samt ekonomihantering. Inom ramen för varje pågående projekt följer också administrativa processer för det enskilda projektet. Bland annat löpande effektrapportering och ekonomisk uppföljning och de formella återrapporteringarna kring hur beviljade medel använts gentemot aktuell nämnd och kommunstyrelse.

Vidare tillkommer administrativa processer kopplat till beslut om huruvida de arbetssätt och modeller som testats inom ramen för varje enskilt projekt ska implementeras som en del av ordinarie arbetssätt och organisation när varje projekt närmar sig sitt slut och kan utvärderas.

Vilka projekt har fått ta del av medel från den tidigare beslutade sociala investeringsfonden?

Supported Education- Stöd till personer 18–35 år med psykisk funktionsnedsättning, utan pågående insatser enligt LSS, för att påbörja eller återvända till studier. Projektid 2017–2019.

Koordinatorer för ökad skolnärvaro- Stöd till elever med hög skolfrånvaro i grund- och gymnasieskola. Projektid 2018-2019.

Mötesplats Gottsunda- Uppsalahem anlade en mötesplats i Stenhammarsparken 2018 i syfte att minska social oro samt öka trygghet och integration i Gottsunda. Mötesplatsen erbjuder kostnadsfria aktiviteter för barn och unga. Ungdomar med lokal anknytning anställs som mötesvärdar. Projektid 2018–2020.

Sofiamodellen- Pågående satsning (2018–2021) för att förbättra för barn i familjer med missbruk. Socialsekreterare från barnenhet och beroendeenhet inom socialförvaltningen samarbetar för att erbjuda en särskild samtalsserie till familjer med barn i åldrarna 0–12 år där det finns problematiskt drickande eller drogbruk.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation om försäljningsinsatser kopplade till kommunalt ägda fastigheter.

Fastighetsmarknaden i Uppsala är inte lika het som den varit under de senaste 10 åren. Kommunen genomför inom ramen för USABs verksamhet flera försök att sälja fastigheter inom några av kommunens fastighetsbolag. Även fastigheter inom kommunstyrelsens ansvar har försökts säljas. Bland annat Hospitalet har varit ute till försäljning men försöket har misslyckats. I grunden tycker jag att det är bra att kommunkoncernen försöker stärka sin balansräkning genom att avyttra fastigheter som bedöms kunna förvaltas och utvecklas bättre än under kommunens ägarskap. Samtidigt är det viktigt att kommunen på alla sätt agerar professionellt i förvaltningen av sina tillgångar. Tillgångarna är kommuninvånarnas.

I flera fall har kommunen indikerat att försäljningskostnader av fastighetsbolag belastar kommunens finansförvaltning och inte ägaren av fastigheterna. Det är en ekonomisk ordning som jag anser vara helt fel då det innebär att en affärs totala ekonomi inte beskrivs på ett korrekt sätt. Om man gör så kan man dölja dåliga affärer i den stora "slaskpott" som kallas finansförvaltning. Försöken att sälja Gottsunda centrum, och omkringliggande fastigheter samt byggrätter som ägs av UKFAB samt Uppsalahem, har beskrivits som ett sådant exempel. Förutom att det blir en felaktig hantering av kostnader fruktar jag också att försäljningsförsöken av Gottsunda centrum och kringliggande fastigheter kan innebära att priset på bostadsfastigheter och byggrätter säljs till underpriser för att till varje pris lyckas med en helhetsförsäljning. I Gottsundas fall också utan att lagligt kunna binda upp en köpare till framtida aktiviteter/insatser.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling;

- Hur går det med försäljningsprojekten kopplat till USABs relevanta fastighetsbolag i detta mindre positiva marknadsläge?
- Kan du garantera att inte kommunen kommer att genomföra försäljningar som innebär förlustaffärer efter att försäljningskostnader inräknats?
- Kommer alla kostnader som försäljningsförsök innebär bokföras i de bolag som äger fastigheterna som kommunkoncernen försöker sälja?
- Kan du garantera att varje del av försäljningen av Gottsunda centrum, kringliggande fastigheter och byggrätter var för sig kommer att säljas till marknadspris?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Kommunledningskontoret

Datum:
2020-09-29

Handläggare:

Version/DokumentID:

Svar på interpellation om försäljningsinsatser från Stefan Hanna (-)

Stefan Hanna (-) ställer ett antal frågor om försäljningsinsatser kopplade till kommunalt ägda fastigheter i en interpellation.

Uppsala kommun och dess bolag har under våren och sommaren genomfört försäljningar av 11 fastigheter kopplat till kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2019 om förändrat fastighetsägande. Det sammanlagda fastighetsvärdet vid försäljningarna har uppgått till drygt 1,4 miljarder kronor. Trots marknadsoro under COVID-19 har försäljningarna legat i linje med det bedömda marknadsvärdet som gjordes under november 2019 innan COVID-19 påverkade världen.

De stora försäljningar som har genomförts och kommer att genomföras sker genom budförfarande, där högsta budet får gå vidare till slutförhandling. Således har de sålts och kommer att säljas till marknadsvärde. Detta gäller även en eventuell försäljning av Gottsunda centrum, vilken kommunfullmäktige kommer ta ställning till i särskilt beslut innan avyttring får ske. Vidare bör det noteras att försäljningarna också syftar till att väsentlig minska investeringsbehoven, något som också uppnås genom de genomförda och planerade försäljningarna. Sammantaget innebär detta tydligt positiva effekter på kommunens resultat.

Vad gäller kostnaderna för våra verksamheter så är det en bärande princip att kostnader och intäkter ska tas där de uppkommer. Utifrån kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2019 om att avyttra fastigheter så har de berörda bolagen haft tid att förbereda sig inför den omställning som skulle ske i samband med avyttringarna under 2020. Reglering av mellanhavanden inom bolagskoncernen görs löpande utifrån de beslut som fullmäktige tagit samt utifrån vad som är mest effektivt för koncernen i sin helhet. Likt alla andra utvecklingsprojekt, igår, idag och imorgon, kommer kostnader som hänförs till kommunens stadsplaneringsarbete och inte till den direkta fastigheten belasta kommunen och vår exploateringsverksamhet.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation om konsulter inom Uppsala kommun

Uppsala kommun har en omfattande verksamhet med cirka 21400 medarbetare. Enligt kommunens beräkningar motsvarar det cirka 13800 heltidsekvivalenter. Utöver dessa medarbetar köper kommunen regelbundet in konsulter och personal från bemanningsföretag för att driva verksamheterna. För att bättre förstå hur stort behov Uppsala kommun idag har av konsulter och inhyrd personal anser jag det angeläget att få en helhetsbild över hur många resurser som arbetar med de verksamheter kommunen idag bedriver. Resurspoolen på 21400 personer är ett mycket stort antal personer. Jag är av uppfattningen att konsulter kan göra stor nytta i olika verksamheter och minska utmaningarna med uppsägningar i samband med lågkonjunkturer. Samtidigt är det viktigt att driva en personalpolitik som maximerar värdet av den befintliga personalen. En kompetent personalpolitik minskar sjukfrånvaron, ökar kvaliteten i utförda tjänster och säkerställer en hög intern förmåga att lösa kvalificerade problem.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling;

- ~~För hur mycket pengar upphandlade Uppsala kommun konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?~~
- ~~För hur mycket pengar har Uppsala kommun upphandlat konsulter och personal från bemanningsföretag under 2020?~~
- ~~Har kommunen någon uppdelning per inköpt kompetens vill jag även att det redovisas.~~
- ~~Hur stor del av upphandlade konsulter och personal från bemanningsföretag har skett genom direktupphandlingar?~~
- ~~För hur mycket upphandlade kommunledningskontoret konsulter under 2019?~~
- ~~För hur mycket upphandlade Äldreförvaltningen konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?~~
- ~~För hur mycket upphandlade Socialförvaltningen konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?~~
- ~~För hur mycket upphandlade Stadsbyggnadsförvaltningen konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019?~~
- ~~För hur mycket upphandlade USAB konsulter under 2019?~~
- Vilka är de tre största skälen till varför kommunen köper in konsulter och personal från bemanningsföretag?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Kommunledningskontoret

Datum:
2020-09-29

Handläggare:

Version/DokumentID:

Svar på interpellation om konsulter från Stefan Hanna (-)

Stefan Hanna (-) ställer en fråga om konsulter i en interpellation.

Vilka är de tre största skälen till varför kommunen köper in konsulter och personal från bemanningsföretag?

Bemanningsföretag löser ofta kortvarig samt oönskad personalbrist inom kärnverksamheterna.

Det kan också vara så att ansvariga chefer ser över vissa funktioner och därför inte vill anställa medarbetare mera varaktigt under en period innan tex kompetensbehov är kartlagd eller organisationsförändring genomförd.

När det gäller konsulter så anlitas också dessa ibland in för att lösa kortvariga kompetensbehov. Då anlitas konsulter oftast för sin kompletterande kompetens och som resursförstärkning i olika utvecklings- och utredningsfrågor.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation om Näringslivsstöd från Uppsala kommun

Det är viktigt att Uppsala kommun aktivt bidrar till att främja näringslivsklimatet i Uppsala. De insatser som Uppsala kommun gör, utöver bland annat engagemanget i bland annat UIC och Destination Uppsala, bör vara långsiktiga och tillgängliga för alla företag som kan utvecklas bättre med hjälp av kommunens insatser. Tidigare stöttade kommunen några särskilda branscher med särskilda möjligheter att driva alla andra branscher med sig om de utvecklades ännu mer framgångsrikt. Det branschstödet var i form av nätverksledare som assisterade dessa kompetenskluster bestående av företagare och relevanta kompetensenheter inom våra universitet. Tyvärr förstod inte den nya majoriteten som tog över efter valet 2014 kraften i detta och nätverksstödet upphörde. En bestående vinning med satsningen är att UIC under samma tid beslutade sig för att satsa på samma branschkluster.

I samband med Coronakrisen har Uppsala kommun vidtagit ett antal insatser för att försöka lindra de stora problem som många företagare hamnat i. Det är viktigt att vi utvärderar dessa insatser då de representerar mycket skattepengar och kommunen ständigt behöver förbättra förmågan att genomföra insatser som ger största möjliga positiva utfall. En av de satsningar som kommunen beslutade om under våren var att ge alla kommunanställda en presentcheck på 500 kronor med huvudsyftet att stötta mindre företagare aktiva i Uppsalas handel. Satsningen representerar en kostnad på runt 8 miljoner kronor.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling;

- ~~Hur mycket av de presentcheckar som hittills utnyttjats av kommunens personal har gått till aktörer som ICA, COOP, Hemköp, IKEA och andra stora handelsföretag?~~
- ~~Hur mycket av dessa presentcheckar som hittills utnyttjats av kommunens personal har gått till bolag med mindre omsättning än 10 miljoner kronor?~~
- ~~Är det viktigt att kommunen använder sina invånares pengar på sätt som har en långsiktig positiv effekt?~~
- ~~Hade de cirka 8 miljoner kronor som kommunen satsade på presentcheckar kunnat användas på ett bättre sätt för att ge en längre positiv effekt för mindre företagare? Har du några idéer om vad mer långsiktiga investeringar skulle kunna vara som med en satsning på 8 miljoner kronor skulle kunna innebära?~~

Stefan Hanna

Kommunalråd

Kommunstyrelsen
Mohamad Hassan

Svar på interpellation från Stefan Hanna (-) om näringslivsstöd från Uppsala kommun

Hade de cirka 8 miljoner kronor som kommunen satsade på presentcheckar kunnat användas på ett bättre sätt för att ge en längre positiv effekt för mindre företagare?

Under vinter/vår 2020 drabbades vi alla av en pandemi som ingen av oss kunnat förutspå. Som vi vet slog det hårt och kraftfullt mot delar av näringslivet, såsom handel, hotell, restauranger och service i ett första skede, och vi såg stora omsättningstapp och nästintill helt stopp i antal besökare och kunder.

Som kommun tog vi tidigt ett antal beslut för att underlätta för det lokala näringslivet, och vi har underlättat för näringslivet genom både avgiftsfri markupplåtelse och parkering till 1kr/ för 2 timmar, och även tex hyresnedsättningar genom de fastighets- och hyreskontrakt vi själva har rådan över.

Vi kan konstatera att flödes- och omsättningssiffror och även gästnattstatistik under våren, som vi tagit del av via vår samverkan i Uppsala City och månatlig statistik via SCB, visade att det var oerhört tufft för vårt lokala näringsliv och därav såg vi att beslutet kring Presentkort som en insats var mycket bra, just här och nu när intäkterna uteblev pga. pandemin och olika restriktioner.

Att vara efterklok och att utvärdera de insatser vi gör som kommun är en naturlig del, men att mitt under pandemin redan nu väga dessa presentkort mot om en annan insats hade gett bättre effekt är inte rätt väg att gå. Presentkortet gäller fram till 31/12 och via samverkan med Citysamverkan och Handelsföreningen kommer självklart en utvärdering ske.

Vi valde denna väg som en väg att stödja det lokala näringslivet och med en uppmaning till att stödja det lokala för våra medarbetare som är mottagare av presentkortet.

Mohamad Hassan (L)

Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande

Uppföljning av utförsäljningar

År 2017 sålde Uppsalahem två fastigheter i Almunge till det privata företaget Almunge bostäder. Vid ett besök vid dessa fastigheter i augusti i år berättade upprörda boenden om kraftiga försämringar i underhållet under de tre åren sedan bostäderna såldes.

De berättade om att nya hyresgäster tvingas skriva under på ett papper där hen avsäger sig besittningsskydd och kan därmed sparkas ut från lägenheten utan något varsel eller anledning.

De boende där idag vittnar också om hyror som kraftigt höjs när någon ny flyttar in. Det som tidigare var en varmhyra blir istället en höjd hyra som dessutom är en kallhyra. Det gör att hyra plus el för den nya hyresgästen blir 50 procent högre kostnad än för den tidigare.

Detta är exempel på hur det kan gå när allmännyttiga lägenheter säljs ut till privata aktörer. De boende berättade också om hur de känner sig svikna då de innan försäljningen fick garantier om att fastigheterna skulle säljas till en seriös köpare som är bättre på att ta hand om husen.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

- Vilka risker ser ni i det fall fastigheter ur Uppsala kommuns allmännytta blir föremål för försäljning?
- Hur säkerställer man att inte oskäligen hyreshöjningar genomförs i det fall befintliga allmännyttiga bostäder blir föremål för försäljning?
- Ska en utvärdering göras av tidigare utförsäljningar (från de boendes perspektiv)?

Tobias Smedberg (v)

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Kommunledningskontoret

Datum:
2020-09-29

Handläggare:

Version/DokumentID:

Svar på interpellation om uppföljning av utförsäljningar från Tobias Smedberg (V)

Tobias Smedberg (V) ställer ett antal frågor om försäljningar av hyresrätter i en interpellation.

-Vilka risker ser ni i det fall fastigheter ur Uppsala kommuns allmännyttan blir föremål för försäljning?

Det finns alltid risker vid en försäljning. Därför är det viktigt att väga för- och nackdelar med en försäljning noga. I fallet Almunge som Tobias Smedberg nämner i sin interpellationstext beslutade styrelsen för Uppsalahem att använda nio utvärderingskriterier där respektive utvärderingskriterium viktades sinsemellan. Utvärderingskriterierna var vision, ekonomisk stabilitet, renoveringsmodell, fortsatt ägande, kunddialog, erfarenhet, Uppsalahems erfarenhet av samarbete med den aktuella aktören, plan för fastighetsutveckling på tomten samt budsumma. Vissa kriterier viktades högre än andra. I eventuella framtida försäljningar kommer liknande ställningstaganden göras.

-Hur säkerställer man att inte oskäliga hyreshöjningar genomförs i det fall befintliga allmännyttiga bostäder blir föremål för försäljning?

Oavsett om det är en privat eller allmännyttigt fastighetsägande så är det bruksvärdesprincipen som avgör vad som är en rättvis hyra, dvs standarden och läget på fastigheten. För att vara en långsiktigt ekonomiskt hållbar hyresvärd, vilket borde vara i allas intresse, så skulle alla fastighetsägare, oavsett om det vore privatägt eller kommunalägt, att behöva göra hyreshöjningar i Almunge utifrån behovet i fastigheten och allmän prisuppgång. Uppsalahems analys av fastigheten inför försäljningen var att hyran var låg och byggnaderna var i ett stort behov av renovering. Analysen var att det även hade krävts underhåll och standardhöjande åtgärder om Uppsalahem hade haft kvar bostäderna i egen ägo, vilket i sin tur hade inneburit hyreshöjningar för att finansiera investeringen. Både för Uppsalahem och för Almunge Bostäder sker dessa hyreshöjningar genom förhandlingar med hyresgästföreningen.

När det kommer till avstående från besittningsskyddet så är det inte heller något som en fastighetsägare ensidigt kan "hitta" på. Ett avstående av besittningsskydd ska godkännas av hyresnämnden och ett utav skälen till avstående av besittningsskydd kan vara att en mer omfattande renovering är förestående. Något som även allmännyttan använder sig av, ofta i form av korttidskontrakt. Avstående av besittningsskydd kan dock bara ske till nya hyresgäster och är inget som man som hyresvärd kan tvinga på befintliga hyresgäster. Besittningsskyddet är starkt för

hyresgästen och hyreslagen är tvingande till hyresgästens fördel. Avstående av besittningsskydd kräver att en särskild upprättad handling signeras så att det är tydligt för en kommande hyresgäst att denna faktiskt avstår från besittningsskydd.

Ska en utvärdering göras av tidigare utförsäljningar (från de boendes perspektiv)

Genom åren har Uppsala kommun (oftast genom Uppsalahem AB) genomfört ett antal försäljningar av hyresrätter. Från de boendes perspektiv har vissa försäljningar varit lyckade, vissa har inte varit lyckade. Självklart tar vi med oss de erfarenheterna in i en eventuell framtida försäljningsprocess.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation kopplat till rätten till eget boende för asylsökande (EBO)

Integrationen av stora delar av de nya invandrade invånare, som de senaste 20 åren blivit en del av Uppsala, är misslyckad. Uppsalas så kallade utanförskapsområden har befolkningsmässigt växt kraftigt och problemen kopplade till misslyckad integration har bara ökat. Problematiken är omfattande med bland annat områden som av Polisen klassas som särskilt utsatta. Områden där språkkunskaperna i svenska är otillräckliga, arbetslösheten är stor, trångboddheten är omfattande och den socioekonomiska kraften är svag. Vi har också allt fler människor i Uppsala som långvarigt lever helt på försörjningsstöd i olika former.

Som en konsekvens av landets växande utanförskapsproblem gjorde riksdagen från den första juli 2020 det möjligt för kommuner att aktivt motverka inflyttning av människor som befinner sig i asylprocessen. Lagen om eget boende, EBO, har äntligen ändrats så att det är möjligt. 32 svenska kommuner har fått möjligheten att försöka hindra inflyttning till sina utanförskapsområden och därigenom försöka minska de kraftigt växande integrationsproblemen. Förutsättningarna för att integrera invandrade invånare, från mycket annorlunda kulturer jämfört med den svenska, måste kraftigt förbättras. Många invandrare har mycket låg utbildning och stora brister i det svenska språket. Flera av de kommuner som är särskilt belastade med dessa stora utmaningar har gjort pragmatiska tolkningar av denna begränsningsmöjlighet och helt stängt sina kommuner för inflyttning av fler människor som befinner sig i asylprocessen, och under Migrationsverkets ansvar. Exempel på dessa kommuner är Göteborg, Malmö och Botkyrka.

Uppsala kommun har inte följt ovan kommuners exempel. Uppsalas minoritetsstyre har valt ut några särskilda gator i Gränby, Gottsunda, Stenhagen och Sävja dit fler asylsökande inte är välkomna. Även om idén med att försöka begränsa inflyttningen till redan hårt ansträngda bostadsområden är god kommer detta i praktiken inte fungera. I bland annat Göteborg, Malmö och Botkyrka har kommunledningarna insett detta och vill helt stoppa inflyttning av asylsökande. Uppsala kommun borde göra precis som dessa kommuner och tydligt markera att vi nu vill satsa all kraft på att lösa många av de problem vi har med ökande långtidsarbetslöshet, trångboddhet, bristande skolresultat och en allvarlig brottslighet som skapar stor otrygghet i vårt lokalsamhälle.

Förutom behovet att bättre kunna lösa redan stora integrationsproblem handlar viljan till totalt inflyttningsstopp för personer i asylprövningsprocessen även om att hindra fortsatt ökad kriminalitet. I Botkyrka lyfter kommunstyrelsens Socialdemokratiska ordförande, Ebba Östlin, fram att det också handlar om att stoppa kriminalitet. Det pågår en lukrativ och illegal handel av svartkontrakt enligt kommunens företrädare. Människor i asylprocessen utnyttjas av kriminella organisationer som kräver många tusenlappar för en sängplats och för att kunna betala tvingas många asylsökande till kriminella aktiviteter. Östlin lyfter fram ett exempel med en trea där 28 personer bodde i skift. För de kriminella som hyr ut innebär det stora olagliga intäkter samtidigt som det försätter människorna i oacceptabla levnadssituationer. I ljuset av detta är Uppsalas politiska minoritetsledning fel ute när ni tror att mycket begränsade gaturegleringar stoppar inflödet av asylsökande, och människor som befinner sig olagligt i Sverige, till Uppsala.

Mycket stora delar av Uppsalas bostadsområden är fullt tillgängliga för att integrationsproblematiken kraftigt ska fortsätta att öka. Kommunen bör omgående följa i Göteborgs, Malmös och Botkyrkas spår. Vi måste kräva av regeringen att vi helt får fokusera på att mycket bättre än hittills inkludera alla befintliga nyinvandrade människor och göra dem till värdefulla delar av vårt lokalsamhälle.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande, Eric Pelling:

- Varför har Uppsala kommun enbart valt ut några gatuområden som inte ska vara tillgängliga kopplat till EBO?
- Har kommunen en tydlig uppfattning om hur många personer som idag lever i Uppsala kommun som befinner sig i en asylprövningsprocess? Hur många är dessa personer i så fall?
- Har kommunen en tydlig uppfattning om hur många människor som idag lever i stadsdelarna Gottsunda, Sävja, Stenhagen och Gränby?
- Hur har beslutsprocessen sett ut som ledde fram till att kommunen enbart valde ut dessa gatuområden?
- Är det din uppfattning att det EBO-relaterade beslut som kommunen fattat kommer att innebära ett stopp för fler inflyttningar av personer under asylprövningsprocessen som placerats i annan kommun än Uppsala?

Stefan Hanna
Kommunalråd

Svar på interpellation från Stefan Hanna (-) om rätten till eget boende för asylsökande (EBO)

1. Varför har Uppsala kommun enbart valt ut några gatuområden som inte ska vara tillgängliga kopplat till EBO?

I förarbetena till lagförändringen som trädde ikraft den 1 juli 2020 framgick tydligt att avsikten inte var att tillåta kommuner att anmäla hela kommunen som undantagen. I den andra lagförändringen som trädde ikraft den 15 augusti 2020 förtydligades detta genom att Länsstyrelserna gavs vetorätt för att säkerställa att områden som inte kan anses socioekonomiskt utsatta anmäls. I förordningen står att "en eller flera delar av kommunen" får anmälas. Enligt förarbetena har syftet varit att motverka att asylsökande bosätter sig i socioekonomiskt utsatta områden och istället skapa incitament att bosätta i områden med bättre socioekonomiska förutsättningar.

2. Har kommunen en tydlig uppfattning om hur många personer som idag lever i Uppsala kommun som befinner sig i en asylprövningsprocess? Hur många är dessa personer i så fall?

Antalet inskrivna hos Migrationsverket (asylsökande) per 1 oktober 2020 var 523 personer (inkl. vuxna och barn).

3. Har kommunen en tydlig uppfattning om hur många människor som idag lever i stadsdelarna Gottsunda, Sävja, Stenhagen och Gränby?

I de områden som har anmälts som undantagna till Migrationsverket befann sig vid beslutstillfället följande antal asylsökande:

- Gottsunda: 154 (46 barn, 108 vuxna)
- Gränby: 112 (22 barn, 90 vuxna)
- Stenhagen: 25 personer (9 barn, 16 vuxna)
- Sävja: 11 (5 barn och 6 vuxna)
- Totalt: 302 personer.

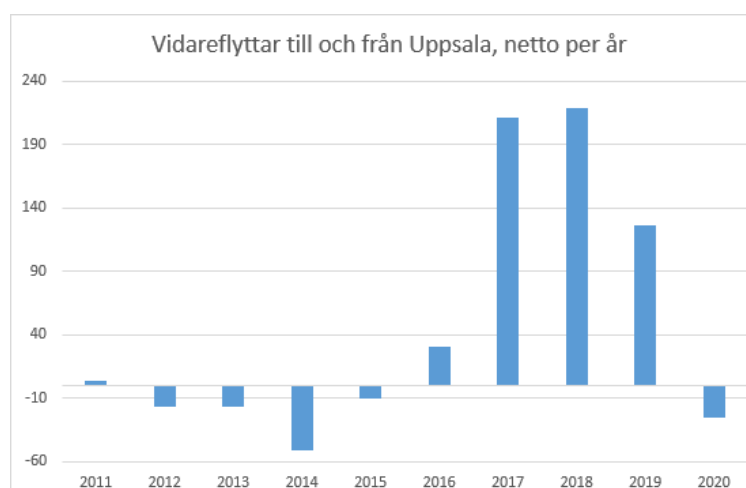
4. Hur har beslutsprocessen sett ut som ledde fram till att kommunen enbart valde ut dessa gatuområden?

Underlagen inför beslutet har bestått av: statistik om var asylsökande i Uppsala bor från Migrationsverket och Länsstyrelsen, den sociala kompassen (som tas fram av KLK) som utifrån flera olika parametrar delar in Uppsalas områden i olika socioekonomiska grupper där områdenas sammansättningar och förutsättningar beskrivs, statistik från valmyndigheten om valdeltagande och statistik om skolresultat samt polisens NOA-lista har beaktats. Även dialog har förts med de största hyresvärdarna i Uppsala om vilka områden de upplever att det förekommer social oro i.

Förvaltningen har utifrån ovanstående tagit fram ett förslag på områden att anmälas som undantagna, vilket arbetsmarknadsnämnden beslutade att anta 2020-10-07.

5. Är det din uppfattning att det EBO-relaterade beslut som kommunen fattat kommer att innebära ett stopp för fler inflyttningar av personer under asylprövningsprocessen som placerats i annan kommun än Uppsala?

Det går inte att hindra personer som ordnar eget boende under asylprocessen att flytta till Uppsala. Den nya lag- och förordningsförändringen innebär endast att asylsökande som på egen hand bosätter sig i de till Migrationsverket anmälda undantagna områdena i regel förlorar rätten till dagarsättning från Migrationsverket. Asylsökande som bor på ett av Migrationsverkets boenden har närsomhelst rätt att flytta och ordna boende på egen hand. Det finns i dagsläget inga lagar eller andra juridiska möjligheter att hindra asylsökande från att flytta och bosätta sig i vilken kommun de själva väljer i Sverige.

Graf över in- och utflytt från Uppsala (nyanlända, med uppehållstillstånd): 2020 har Uppsala ett *negativt* nettoflytt, dvs fler nyanlända flyttar från Uppsala än in. Källa: Migrationsverket.

Mohamad Hassan (L)

Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande